

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara,15.08.2016

BARO BAŞKANLIĞI

DUYURU NO: 2016/55

Konu : *Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğünün 19.01.2012 tarih ve İlan.Hiz.D.30-12/162-377 sayılı "Resmi ilan ve reklamlar" konulu yazısının iptali talebiyle açılan davada, Danıştay 10. Dairesi tarafından verilen bozma kararı.*

Başkanlığımızın 2012/9 sayılı duyurusuna da konu olan, Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğünün 19.01.2012 tarih ve İlan.Hiz.D.30-12/162-377 sayılı "Resmi ilan ve reklamlar" konulu yazısının iptali talebiyle açılan davada, Danıştay 10. Dairesinin 13.05.2016 tarih ve 2013/524E., 2016/2676K. sayılı kararı ile Baroların "195 sayılı Kanun kapsamında resmi ve hususi ilanları davalı kurum aracılığıyla verecekler arasında bulunmadığı ve dolayısıyla gazete ve dergilere verilen ilanların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanmasının gerekmediği" gerekçesi ile ilk derece mahkemesinin davanın reddi yönündeki kararın bozulmasına karar verildiği yönündeki Danıştay'ın söz konusu kararı ekte gönderilmiştir.

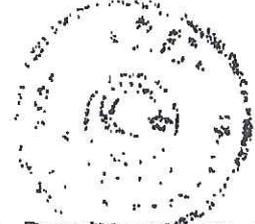
Bilgi edinilmesini dilerim.

Saygılarımla.

Avukat Metin FEYZİOĞLU
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Eki: Karar

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/524
Karar No : 2016/2676

Temyiz Eden (Davacı) : İstanbul Barosu Başkanlığı
Vekili : Av. Atilla Özen
İstiklal Cad. Orhan Adli Apaydın Sok. Baro Hanı No:20 K:2
Beyoğlu / İSTANBUL

Karşı Taraf (Davalı) : Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü / İSTANBUL
Vekili : Av. Ahmet Kılıç
Merkezefendi Mah. Mevlana Cad. No:140/A K:5-6
Cevizlibağ / Zeytinburnu / İSTANBUL

İstemin Özeti : İstanbul 8. İdare Mahkemesince davanın reddi yolunda verilen 10/10/2012 tarih ve E:2012/218, K:2012/1878 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selim Öztürk

Düşüncesi : Latince "singularia non sunt extenda" olarak ifade edilen ve genellikle "istisnalar geniş yorumlanamaz" şeklinde Türkçeye çevrilen ve Türk hukukunda genellikle "istisnalar dar yorumlanır" şeklinde kullanılan bu kural uyarınca "29. maddenin (b) bendinde anılan daire ve teşekküllerle kanunla kurulan müesseselerin veya bunların iştrakleri" istisna kapsamında bulunduğundan, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan davacı Baro bu kapsamda bulunmadığından mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava; davacı Baro Başkanlığı tarafından gazeteler aracılığıyla yapılan ilan ve reklamların 195 sayılı Kanun'un 42. maddesi gereğince tabi olması nedeniyle öncelikle Basın İlan Kurumu'na inşikal ettirilmesi ve Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlattırılması gerektiğine ilişkin Basın İlan Kurumunun Genel Müdürlüğü'nün 19/1/2012 tarih ve 162-377 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İstanbul 8. İdare Mahkemesince; 1136 sayılı Kanunla kurulduğu tartışmasız olan davacı Baronun 195 sayılı Kanununun 42. maddesi uyarınca "kanunla kurulan sair müesseseler" kapsamında bulunduğu, dolayısıyla reklam ve ilanlarının Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlattırılması gerektiği anlaşıldığından, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından hukuka aykırı olduğu ileri sürülen idare mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanununun 29. maddesinde "a) Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle yayınlanması mecburi olan (Özel demekler hariç) veya, b) Genel ve katma bütçeli dairelerle il özel idareleri, belediyeler, köyler ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve sermayesinin yansından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerin verdikleri reklam mahiyetini taşımayan ilanlar, resmi ilan sayılır" hükmü ile 41. maddesinde "Hususi ilan ve reklamların yayınlanması, hususi ilan ve reklam üreticilerinin, bu kanun hükümleri dairesinde serbesttir. Basın - İlan Kurumu da hususi ilan ve reklam kabul eder. Üreticilerle gazete veya dergiler arasında, bir veya daha fazla üreticinin tamamıyla veya kısmen ilan ve reklamlar üzerinde inhisarını tazammun eden sarif veya zimni bir anlaşma yapılamaz" düzenlemesi ile 42. maddesinde "29 uncu maddenin (b) bendinde anılan

daire ve teşekküllerle kanunla kurulan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin Kurumun şubesi bulunan yerlerde yayınlanan gazete ve dergilere verecekleri ilan ve reklamlar, ancak Basın İlan Kurumu aracılığı ile yayımlanabilir. Kurum tarafından verilmeyen yukarıdaki fıkrada anılan ilan ve reklamlar yayınlanmaz ve prodüktörler ne suretle olursa olsun bu ilan ve reklamlar hususunda gizli veya açık herhangi bir muamele veya iş yapamazlar" kuralı yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. maddesine göre kurulan ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan davacı baronun çeşitli gazete ve dergilerde yer alacak her türlü reklam ve hususi ilanların Basın İlan Kurumunun ilgili şube müdürlüklerine intikal ettirilmesi ve bundan sonra yayımlanacak ilan ve reklamların da Basın İlan Kurumu aracılığı yayımlanmasına ilişkin Basın İlan Kurumunun 19/01/2012 tarih ve 162-377 sayılı işleminin davacı tarafa bildirilmesi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan yasal hükümler uyarınca kural olarak hususi ilan ve reklamların yayımlanmasının serbest olduğu, ancak anılan kanunun 42. maddesinde buna istisna getirilmiş ve 29. maddenin (b) bendinde sayılan daire ve teşekküllerle kanunla kurulan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin verecekleri reklamların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanacağı öngörülmektedir.

1982 Anayasası'nın 135. maddesinde "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir." hükmüne yer verilmiş, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. maddesinde " Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Uyumsuzluğun çözümü açısından, 195 sayılı Kanunun 42. maddesinde kanunla kurulmuş müesseselerin (Genel ve katma bütçeli dairelerle il özel idareleri, belediyeler, köyler ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve sermayesinin yarısından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerin) verecekleri reklamların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanacağı hususu açık bir şekilde kurula bağlanmış olup baroların da yine Anayasanın 135. maddesine göre kanunla kurulan meslek kuruluşu niteliğinde bulunduğu tartışmasız olduğu, davacı baronun resmi ve hususi ilanları davalı kurum aracılığıyla verecekler arasında olup olmadığına yani kanunla kurulan sair müesseseler kapsamına girip girmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

195 Sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanununun resmi ilanların tarifi başlıklı 29. maddesine göre; kanun, tüzük ve yönetmeliklerle yayımlanması mecburi olan veya genel katma bütçeli dairelerle il özel idareleri, belediyeler, köyler ve İktisadi devlet teşekkülleri ile sermayesinin yarısından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerin verdikleri reklam mahiyetini taşımayan ilanların resmi ilan sayıldığı, 31. maddesinde, resmi ilanların Basın İlan Kurumu Şubeleri aracılığıyla yayımlanacağı, hususi ilanların tarifi başlıklı 40. maddesinde, resmi ilan sayılmıyan ve gerçek ve tüzel kişiler tarafından gazete ve dergilerde yayımlanmak üzere verilir de reklam mahiyetinde bulunmıyan ilanların hususi ilan sayılacağı, hususi ilan ve reklamların yayımlanmasının, hususi ilan ve reklam prodüktörlüğünün, bu kanun hükümleri dairesinde serbest olduğu, yine aynı Kanunun "istisna" başlıklı 42. maddesi uyarınca; 29. maddenin (b) bendinde anılan daire ve teşekküllerle kanunla

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/524
Karar No : 2016/2676

kurulan müesseselerin veya bunların iştiraklerinin Basın İlan Kurumu'nun şubesi bulunan yerlerde yayınlanan gazete ve dergilere verecekleri, ilan ve reklamların ancak Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanması gerektiğinin kurala bağlandığı açıktır.

Anılan Kanun'un ilgili maddelerinde, kurum aracılığıyla resmi ilan vereceklerin tek tek sayma yoluyla belirtildiği, hususi ilanların serbest olduğu ifade edilmiştir. 42. maddesinde ise, hususi reklamlardaki serbestliğe istisna getirilerek 29. maddenin (b) bendinde sayılan daire ve teşekküllerle kanunla kurulan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin; yani kanunla kurulan diğer kamu kurumlarının ve iştiraklerinin vereceği hususi reklam ve ilanların kurum aracılığıyla yapılması gerektiği kurala bağlanmıştır.

Kanun lafzında "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" açıkça belirtilmemiştir. Bir kuralın istisnası konulurken istisna kılınanlar tek tek sayılmış ise ancak sayılanlar için bu kural uygulanabilecektir. Yorum yoluyla istisna hükümleri genişletilemeyecektir. Bu ilke hukukun bilinen temel kurallarındandır.

Kaldı ki; kanun lafzında geçtiği üzere davacı Baro kanunla kurulan sair müessese değil kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Aksi bir yorum tüm kanunla kurulmuş müesseseleri bu istisna kapsamına almak olur ki, bu da istisnayı genel geçer kural haline getirmek olur.

Yine kanunda geçen sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin lafzından anlaşılacağı üzere burada kastedilen iktisadi devlet teşekkülleri ve iştirakleri olup baroların zaten iştirakleri de bulunmamaktadır.

Bu durumda; davacı İstanbul Barosu'nun 195 sayılı Kanun kapsamında resmi ve hususi ilanları davalı kurum aracılığıyla verecekler arasında bulunmadığı ve dolayısıyla gazete ve dergilere verilen ilanların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanmasının gerekmediği açık olduğundan aksi yönde verilen mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 10/10/2012 tarih ve E:2012/218, K:2012/1878 sayılı kararının **BOZULMASINA**, yeniden bir karar verilme üzere dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine 13.5.2016 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Tülün	Ziya	Ali	Abdullah	Metin
ÖZDEMİR	ÖZCAN	KAZAN	ARTUNÇ	ARITTI
		(X)		

Temyize konu idare mahkemesi kararının hukuka uygun olduğu ve onanması gerektiği kanaatiyle aksi yönde verilen çoğunluk karara katılmıyorum.

Üye
Ali
KAZAN